

GYEREKTERÁPIA

K. Németh Margit
szakpszichológus képzés

Az első „eset”

- ▣ Freud: Kis Hans
- ▣ Kivel is dolgozott???
- ▣ Sikeres lett a megoldás???
- ▣ Ma kivel is dolgozunk?
- ▣ Sikeres a megoldás?

A két fő irányzat

- ▣ Anna Freud
- ▣ Gyereket nem lehet analízisbe venni
- ▣ Pedagógia hangsúlyozása
- ▣ A terapeuta valós személy
- ▣ A felettes én az ödipális örököse
- ▣ A közvetett értelmezést helyezi előtérbe
- ▣ Nagy hangsúly a normalitáson
- ▣ Játék nem egyenlő az álommal
- ▣ Melanie Klein
- ▣ Freud libidóelméletét alkalmazza a játékra
- ▣ Játék egyenlő az álommal
- ▣ Az áttétel korán kialakul, s a leghamarabb értelmezni kell, főleg, ha negatív
- ▣ Pregenitálisan létező ödipusz komplexus
- ▣ Első életév előtt kialakuló felettes én

Pfeifer Zsigmond/kleiniánus/

- ▣ A játékra alkalmazta azt, amit Freud az álmra
- ▣ Ugyan azok az ösztönök, szimbólumok és mechanizmusok működnek játékban, mint az álomban
- ▣ Talán innen/tőle /miatta gondolják, hogy a dinamikus gyerekkerápia egyenlő a játékterápiával

A terápia indikációi

- ▣ Funkciózavarok (evés, alvás, szobatisztaság)
- ▣ Gyermekkori neurotikus tünetek (pl:fóbia, kényszer)
- ▣ Pszichoszomatikus tünetek(hasfájás, hajtépés, fejfájás...)
- ▣ Viselkedészavarok
- ▣ Teljesítménybeli nehézségek

Fejlődési konfliktus

- ▣ Külső elvárások a belső vágyakkal összeütközésbe kerülnek
- ▣ Az én még nem tudja az új kívánalmakat integrálni
- ▣ Beavatkozni csak annyit, ami a további fejlődést előmozdítja

A gyerekkerápia sajátosságai

- ▣ Ki szenved?
- ▣ Ki a páciens?
- ▣ Kivel szerződünk?
- ▣ Mikor van vége?
- ▣ Tünetkezelés/ fejlődéstámogatás?

Miért is?

- ▣ Az önkéntesség hiánya (szülőtől való emocionális és fizikai függés)
- ▣ Nincs szenvedésnyomás és betegségbelátás
- ▣ Jelen szorongás erősebb, mint a belső konfliktus okozta szorongás
- ▣ Externalizálás (korlátozott introspekció)
- ▣ Konfliktusai a jelenben zajlanak, a múlt homályos
- ▣ A cselekvés elsődlegessége a verbalitással szemben
- ▣ A múlt elsődleges tárgyai a jelenben is elsődlegesek

A gyerekkerápia folyamata

- ▣ 1. Első interjú (van ahol ezt egy tájékoztató beszélgetés előzi meg)
- ▣ 2. Diagnosztikus szakasz
- ▣ 3. Visszajelzés szülőnek, gyermeknek
- ▣ 4. Terápia

A gyerekkerápia technikai kérdései

- ▣ 1. Szerződés a szülővel és a gyerekekkel egyaránt
- ▣ 2. Keretek (idő, tér, lemondás...állami/ magán)
- ▣ 3. Terápiás szövetség
- ▣ Fontos! A szülők szerepe

Korosztályi jellemzők

- ▣ Terhes anya konzultáció
- ▣ Baba-mama konzultáció / család konzultáció (video)
- ▣ Óvodás korúak (színes, élénk)
- ▣ Szülő és gyermek együtt a térben
- ▣ Latencia (szigorú szabályok)
- ▣ Prepubertás (már beszél)
- ▣ Pubertás (normatív krízis időszak)

Korosztályi terápiák

- ▣ Óvodás korúak: mese, báb, játék rajz
- ▣ Latencia: játék, rajz
- ▣ Prepubertás: verbalitás kerül előtérbe

Pubertás terápiák

- ▣ Ismét felmerül a kérdés: Ki szenved?
- ▣ Ki lesz a páciens?
- ▣ Kivel, mire szerződünk?
- ▣ Mikor van vége?
- ▣ Normatív krízis/ patológia
- ▣ Tünetkezelés/ krízis intervenció/ fejlődés támogatása (pl: Négyülékes konzultáció)

Serdülők/szülők

- ▣ Mindenki normatív krízisben van?! (serdülő, életközép)
- ▣ Veszteség élmények (leválás, nagyszülők)
- ▣ Szülők megoldatlan kamaszkora
- ▣ Konfrontáció fontossága

Értelmezés (a személyiségváltozás legfőbb eszközésnek tekintették)

- ▣ Kell/nem kell?!
- ▣ Zullinger: nem
- ▣ Winnicott: fontos (a jó értelmezés)
- ▣ A gyermek figyelmének ráirányítása azokra az élményekre, melyeket elkerülni, vagy elutasítani igyekeznek
- ▣ Szolgálja a fejlettebb elhárítások megerősítését is

Értelmezés a gyermekterápiában

- ▣ Elsősorban az érzelmek értelmezése a hatékony
- ▣ A. Freud a regresszió felerősödése miatt elsőként a preödipális elemek értelmezését javasolja

Fokozatai

- ▣ 1. A gyermek játékanak, viselkedésének jelentése, értelmezése
- ▣ 2. A játékban, viselkedésben megjelenő érzések értelmezése
- ▣ 3. Az érzelmek, gondolatok szekvenciájának és ezek háritásának értelmezése
- ▣ 4. Áttételi érzések, magatartás, fantázia értelmezése az itt és most szintjén.

Fontos!

- ▣ Az értelmezés a gyerek nyelvén történjen!
- ▣ Az idő előtti értelmezés a játéktérbe való erőszakos behatolást jelenti és ellenállást eredményez
- ▣ A normalitás figyelembe vétele!

Mai álláspontok

- ▣ Adrigán E.: a szimbolizálni képes gyermekeknél
- ▣ Napjainkban leginkább komplex fejlődési zavaros gyermekek vannak terápiában, s mivel mentalizációs kapacitásuk, érzelemszabályozásuk és önmegnyugtatósságuk gyenge, esetükben nem alkalmas.
- ▣ Esetükben a terapeuta mentalizáló aktivitása, a rávetülő projekciók transzformációja lehet hatékony.

Ellenállás

- ▣ A gyerekkerápia speciális ellenállásai a gyermek függő helyzetéből és sajátos élmény feldolgozásából erednek

Ellenállások

- ▣ Én ellenállások: a büntudat elkerülését szolgálják
- ▣ Felettes én ellenállások: a támadó fantáziák ellen védenek, akadályozzák a gondolatok szabad áramlását
- ▣ Ösztön én ellenállások: az ösztönök változatlanságát szeretnék biztosítani az ismétlési kényszeren keresztül
- ▣ PL: bohóckodás, unalom, valakinek a behozása

Áttétel

- ▣ Sokáig nem gondolták, hogy a gyerekkerápiában számolni kell vele, mivel a gyermek emlékezni nem tud, jelenben zajlanak a konfliktusai, s a terapeuta egy új, reális tárgy
- ▣ Változás:tárgykapcsolat elméletek óta kimondatódott, hogy a gy. terápiában újraélednek a korábbi tárgykapcsolatok, megelevenedik az a mód, ahogy lezajlottak azok a konfliktusok

Áttétel formái

- ▣ Externalizálás: a gyermek a negatív törekvéseit a terapeutára vetíti, s azzal, mint külsővel megküzd
- ▣ Projektív identifikáció (Klein)segítségével mind a gyermekben lévő rossz tendencia, mind a külső tárgy a gyermek kontrollja alá kerül

- ▣ Negatív áttételt nem viselik!
- ▣ Nem tudnak kapcsolatban maradni egy fenyegető felnőttel
- ▣ A negatív áttétel visszahúzódásban, alárendelődésben, a játék elmaradásában jelenik meg.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET